

Międzynarodowa konferencja "Problem pomocy Żydom w czasie II wojny światowej w świetle źródeł archiwalnych polskich i zagranicznych"

Zapraszamy do udziału w międzynarodowej konferencji naukowej "Problem pomocy Żydom w czasie II wojny światowej w świetle źródeł archiwalnych polskich i zagranicznych".

Organizowana przez **Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych** oraz **Archiwum Państwowe w Przemyślu** konferencja ma przede wszystkim upowszechnić wiedzę o ogromnych zasobach archiwalnych zgromadzonych w Polsce i poza jej granicami oraz pokazywać możliwości badawcze tkwiące w materiałach źródłowych zgromadzonych w archiwach państwowych i instytucjach pamięci na terenie Polski oraz w innych państwach. Rzetelna analiza wszelkiego rodzaju zachowanych materiałów historycznych może pomóc w ukazaniu zróżnicowanych postaw społeczeństwa polskiego wobec tragedii Holocaustu oraz ułatwić określenie skali zjawiska pomocy niesionej ludności żydowskiej, jak też pomóc w ustaleniu liczby osób zaangażowanych w te działania oraz liczby osób, które poniosły śmierć lub poddane były innym represjom za jakiegokolwiek formy wsparcia dla społeczności żydowskiej. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych oraz polskie archiwa państwowe posiadają już znaczący wkład w wyjaśnienie tych złożonych zjawisk. Od 2005 r. w gronie kilku instytucji polskich i Instytutu Yad Vashem z Izraela realizowany jest projektu naukowo-badawczy pod nazwą: *Index Polaków represjonowanych za pomoc Żydom w latach II wojny światowej*. Od początku jego realizacji prowadzone były kompleksowe kwerendy badawcze w archiwach w Polsce i zagranicą. Głównymi partnerami NDAP w tych działaniach byli: Instytut Pamięci Narodowej, Państwowe Muzeum w Oświęcimiu oraz Żydowski Instytut Historyczny.

Głównym celem, który postawili sobie uczestnicy projektu było zbadanie skali nazistowskich represji wobec Polaków i obywateli polskich innych narodowości pomagających Żydom w czasie okupacji oraz upamiętnienie tych osób. Wyniki badań archiwalnych wpisywano do centralnej bazy danych. Przystąpiono też do zbierania informacji w formie relacji od bezpośrednich świadków wydarzeń oraz ich potomków i znajomych. Scalono także wyniki dotychczasowych badań znane z literatury naukowej oraz wydanych drukiem pamiętników. Ważnym elementem kwerendy było włączenie do poszukiwań archiwów kościelnych (diecezjalnych i parafialnych oraz zakonnych), które w Polsce są zupełnie niezależne od sieci archiwów państwowych. Zorganizowano kilkakrotnie ogólnopolską akcję informacyjną w parafiach, w trakcie której księża apelowali do wiernych o dostarczanie informacji. Równocześnie badaniom poddano bogate zasoby archiwów kościelnych, obejmujące także dokumentację z okresu II wojny światowej. Ogółem badaniami objęto ponad 100 archiwów w Polsce, Niemczech, Austrii, Ukrainie, Litwie, Izraelu, Wielkiej Brytanii oraz USA.

Konferencja w Przemyślu pozwoli na zaprezentowanie wyników tych badań, będzie doskonałą okazją do upowszechnienia wiedzy o zgromadzonych już danych, jak też wymiany informacji o czekających jeszcze na zbadanie źródłach archiwalnych. Organizatorzy mają nadzieję, że stanie się też ona inspiracją do dalszych prac stanowiących pomoc w ukazaniu skomplikowanych zjawisk historycznych w całym ich kontekście i złożoności problemu.

Obrady rozpoczną się w dniu 17 października o godz. 10 w siedzibie Archiwum Państwowego w Przemyślu, następnie w dniu 18 października będą kontynuowane w siedzibie Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu, zaś zwieńczeniem konferencji będzie wizyta w Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej.